

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 3. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 14. oktober
Tidspunkt: mødet startede kl. 10.55
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Carsten Kudsk (DF), Jan E. Jørgensen (V), Christina Egelund (LA), Jens Joel (S), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Christian Poll (ALT).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen, energi-, forsynings- og klimaminister Lars Christian Lilleholt og miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2016

Det Europæiske Råd 20-21/10-16 – bilag 3 (fortroligt) (udkast til konklusioner vedrørende møde i Det Europæiske Råd 20-21/10-16)

Det Europæiske Råd 20-21/10-16 – bilag 1 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden forud for mødet i Det Europæiske Råd 20-21/10-16)

Statsministeren sagde, at der var tre hovedpunkter på dagsordenen: migration, handelspolitik og Rusland.

Migration

Statsministeren: Drøftelserne vil her fokusere på det element, der indgår som en del af løsningen på vores udfordringer, og som vel kan betegnes som migrationspartnerskaber med oprindelses- eller transitlande. De er særlig vigtige i forhold til den centrale Middelhavsroute, hvor der har været i omegnen af 145.000 passager i år, altså 5 pct. flere end sidste år. Det står i kontrast til den anden rute, Balkanruten, hvor tallet er meget, meget lavt.

Formålet med migrationspartnerskaberne er at sikre tilbagetagelse af afviste asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold i EU. Det skal ske på grundlag af et noget for noget-princip, der indebærer, at afrikanske lande, hvorfra folk kommer til Europa, og som bidrager til et samarbejde med EU om migration og tilbagetagelse, vil blive tilgodeset. De lande, der ikke udviser samarbejdsvilje, vil til gengæld blive negativt påvirket. Drøftelsen torsdag og fredag i næste uge er en statusdrøftelse, og indtil videre skrider arbejdet planmæssigt frem. Det er forventningen, at vi vil vende tilbage til sagen igen på topmødet i december.

Jeg forventer også, at vi vil gennemgå status over håndhævelsen af EU-Tyrkiet-erklæringen og bistanden til landene langs Balkanruten. Jeg skal her fremhæve, at forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt nu er trådt i kraft. Det er et vigtigt skridt hen imod at sikre effektiv kontrol af EU's ydre grænser.

Rasmus Nordqvist spurgte, om man i arbejdet med at indgå aftaler med forskellige afrikanske lande var opmærksom på erfaringerne fra EU-Tyrkiet-aftalen. Der havde været kritik af den manglende respekt for fundamentale rettigheder, ligesom udbetalingen af midler igennem Det Europæiske Fællesskabs Kontor for Humanitær Nødhjælp (ECHO) var blevet kritiseret af civile samfundsorganisationer for medføre en sammenblanding af politik og humanitær bistand. Læger uden Grænser havde også fremsat en alvorlig kritik.

Statsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at man hele tiden skal samle erfaringer. De to delte formentlig ikke holdning til EU-Tyrkiet-aftalen, for statsministeren mente, at nok var aftalen ikke fejlfri, men den var effektiv. Ambitionen var at stoppe tilstrømningen til Europa via Vestbalkanruten, og tallene var som nævnt faldet fra mere end 100.000 til 3.500 personer, så det var ret godt. Så man på allokeringen af de af 2,2 mia. euro til Tyrkiet-aftalen, gik der i stigende grad penge til det direkte samarbejde med FN's fødevareprogram og til uddannelse af syriske flygtninge. At lave aftaler med afrikanske lande var en anden type aftale end EU-Tyrkiet-aftalen, idet det ikke handlede om at sikre, at tyrkere kommer til Europa, men om at undgå, at Tyrkiet var et transitland for mennesker på vej til Europa. Aftaler med afrikanske lande ville være direkte aftaler med de lande, der genererer migranter. Det var få lande, der tilsammen genererede langt størsteparten af de 145.000 personer, og EU ville gerne lave aftaler med dem om at understøtte en positiv udvikling i landene, som kan tænde et håb om en fremtid hos befolkningerne, mod at EU får sikkerhed for, at hvis folk alligevel tager til Europa uden at have et beskyttelsesbehov der, skal de returneres til hjemlandet.

Handelspolitik

Statsministeren: Handelspolitikken er vigtig, og man kan sige, at vores debat skal finde sted på et vigtigt og kritisk tidspunkt, fordi vi oplever en stigende tendens til protektionisme eller en stigende modstand mod frihandel. Det oplever vi både i og uden for EU. Det er vigtigt at slå fast, at Danmark som land har en stærk interesse i en fortsat liberal verdenshandel og handelspolitik. Frihandel er en forudsætning for den velstand, vi oplever i dag, og den handel er central ikke mindst for en lille og åben økonomi som vores. Derfor ærgrer det mig, når nogle europæiske lande udtrykker en stigende skepsis mod handel og åbne markeder. Det ærgrer mig også, når jeg hører det samme komme til udtryk i lande uden for Europa – f.eks. på den anden side af Atlanten. Jeg håber, at vi på mødet kan samles om en vej frem, som ikke sætter den liberale handelspolitik over styr med alle de negative konsekvenser, det vil have for vækst og beskæftigelse og velstand, og at vi samtidig adresserer borgernes bekymringer.

3. Europaudvalgsmøde 14/10-16

Jeg forventer, at vi på mødet vil drøfte EU's igangværende frihandelsforhandlinger med USA og med Japan. Jeg håber, men det er ikke sikkert, det kommer til at ske, at vi skal hilse beslutningen fra handelsministermødet den 18. oktober om underskrivelse af en frihandelsaftale med Canada velkommen. Vi er ikke i mål endnu, for der er stadig udeståender, der skal håndteres, men jeg håber. Fra dansk side vil vi bakke op om Kommissionens ambitiøse tilgang til frihandelsforhandlingerne, fordi frihandel bidrager til jobskabelse og vækst og på længere sigt er den også med til at sikre, at verdenshandelen også i fremtiden sker på – ja, jeg havde nær sagt vores præmisser – med afsæt i høje beskyttelsesstandarder og bæredygtig økonomisk udvikling frem for på andres præmisser. Det er i virkeligheden det, der er på spil: Vil man være dem, der beslutter reglerne, eller vil man være dem, der efterlever regler, som andre har sat? Det er også derfor, at vi presser på for at få undertegnet en aftale med Canada senere i denne måned og for at få afsluttet forhandlingerne med Japan inden årets udgang. Det er vores vurdering, at Danmark nok er det land, der relativt set får de største eksportgevinster, hvis aftalen med Japan kommer i stand.

Vi vil også presse på for at sikre fremdrift i forhandlingerne med USA om den transatlantiske aftale. Det står klart, at vi ikke kan få en aftale i år, men det rokker ikke ved, at det er vigtigt at fortsætte arbejdet og giver det maksimal energi, så forhandlingerne kan genoptages hurtigst muligt efter det amerikanske valg.

Vi vil også have en drøftelse af behovet for en modernisering af EU's defensive handelsinstrumenter, hvor nogle lande ønsker at gå langt i retning af at kunne beskytte udsatte europæiske sektorer. Danmark og en række andre lande er mere skeptiske i den retning, men vi støtter naturligvis intentionen om at modernisere EU's defensive handelsinstrumenter. Vi støtter også langt de fleste elementer i Kommissionens forslag, men vi ønsker ikke at medvirke til en mere protektionistisk brug af instrumenterne. Når det er sagt, skal vi i vores forsøg på at høste fordelene af frihandel naturligvis ikke lukke øjnene for borgernes bekymringer for eventuelle negative konsekvenser af frihandel. Det gælder bl.a. om at sikre inddragelse og gennemsigtighed i forhandlingerne, og vi skal fortsat sikre, at vi ikke bliver tvunget til at sænke vores standarder inden for forbrugerbeskyttelse, miljøbeskyttelse og arbejdstagerrettigheder. Det er heller ikke tilfældet i dag.

Rasmus Nordqvist sagde, at han ville undlade at gå ind i en større diskussion om de synspunkter, som statsministeren havde fremlagt om frihandel. Han spurgte, om ønsket om gennemsigtighed betød, at der var nye tiltag på vej fra Rådet. Gennemsigtigheden var indtil videre fremtvunget af læk fra forhandlinger.

Statsministeren ville ellers gerne deltage i en lidt større principiel diskussion om frihandlens lyksagligheder, for han kunne stort set kun finde på gode ting at sige. Arbejdspladser i Danmark og i Europa i det hele taget står og falder med frihandelsaftaler. Han håbede derfor, at aftalen med Canada faldt hurtigt på plads, og at flere aftaler ville følge. Det var ganske vist vigtigt at få indsigt i processerne, og derfor var det også nødvendigt at arrangere flere åbne høringer om aftalerne.

Rasmus Nordqvist syntes, at statsministeren havde virket, som om han skulle videre, da han lerede sin forelæggelse af, og derfor ikke havde tid til at diskutere frihandel. Selv var han altid glad for at diskutere, hvordan man kan sikre god handel i verden, som understøtter den bæredygtige udvikling og ikke mindst lever op til de internationale aftaler i 2015, som statsministeren underskrev, dvs. FN's nye bæredygtighedsmål og Parisaftalen, hvis kriterier enhver handelsaftale burde være med til at opfylde. Et af de helt centrale kritikpunkter af aftalerne var investorbekyttelse. Han havde igennem længere tid forstyrret Udenrigsministeriet med spørgsmål om dette, og i et svar fra ministeriet lød det, at der findes en række frihandelsaftaler, hvor investorbekyttelse ikke indgår – bl.a. aftalen mellem Japan og Australien. Tog man kritikken med i overvejelserne i Rådet? Rasmus Nordqvist tilføjede, at det for den gode udviklings skyld – ikke kun i Europa og i Nordamerika, men også i udviklingslandene – var oplagt at have et lidt bredere syn på frihandel. Diskuterede man i den forbindelse WTO-sporet? Og kunne statsministeren se for sig, at man gik mere aktivt ind i den del af frihandelsdebatten globalt set?

Søren Søndergaard bad statsministeren nævne udeståender i forhold til CETA-aftalen. Statsministeren talte om åbenhed om handels- og investeringsaftaler, men rakte åbenheden så langt, at statsministeren på mødet ville sige, at det måske var en god ide at følge den europæiske ombudsmands indstilling om offentliggørelse af TTIP-dokumenterne? De var ikke kommet til offentlighedens kendskab. Oprindeligt blev de hemmeligholdt med den begrundelse, at amerikanere ikke måtte kende de europæiske synspunkter, hvorefter det blev afsløret, at EU's ambassade i Washington blev aflyttet. Dermed faldt det argument til jorden, og nu gik argumentet i retning af, at man ville skabe forvirring, hvis man kan se, hvad EU forhandler ud fra.

Statsministeren var ked af, at Rasmus Nordqvist mente, at han havde lirket sin forelæggelse af. Han havde bare fremlagt sine punkter. Skulle der alligevel være noget om snakken, var det sket for at skabe rum for, at der efterfølgende var tid til debat.

Selv mente statsministeren, at verden bliver rigere af, at man handler indbyrdes, og at landene bliver rigere af at udvikle egne spidskompetencer. Det var også understøttet af den udvikling, der var sket, hvor et lille land som Danmark uden store råstoffer, men med noget jord, der kan dyrkes, og noget olie i Nordsøen havde udviklet sig til et velstandssamfund ved at indgå i den internationale værdikæde. Det var også i Danmarks interesse, at standarder aftales, for ellers vil det være de store, der dikterer de små. Han følte sig tryk ved, at den vestlige verden bevarer førertrøjen, hvad angår initiering af standardsætning. Det gjorde man, hvis man udvidede frihandelszonerne. Man kunne sikkert finde eksempler på, at man var gået på kompromis med en dansk ambition, men hvis det betød, at den standard, der havde været gældende i hele Europa, var blevet højere end ellers, var det positivt. Det var på alle måder godt f.eks. at se den europæiske økonomi og den amerikanske økonomi under et og udbygge derfra. Det rokkede dog ikke ved, at når man skal forhandle, skal man gå ind i det med den største ambition om at fastholde egne standarder. Derfor var det også vigtigt, at det klart fremgik, at de tvistløsningsmekanismer, som Rasmus Nordqvist spurgte til, hviler på, at man ikke skal varetage investeringsbeskyttelsesregler på en måde, der begrænser statens ret til at vedtage lovgivning ud fra legitime politiske

mål såsom forbrugerbeskyttelse, miljø og folkesundhed. Det var også hans forventning, at CETA-aftalen, når den forhåbentlig blev indgået, ville blive fulgt af en erklæring, der fastslår det på ny. Der fandtes heller ikke historiske eksempler på, at Danmark er blevet sagsøgt af udenlandske virksomheder i sager af en karakter, der ville falde ind under et nyt system.

Om udeståender i forbindelse med CETA-aftalen sagde statsministeren, at delparlamentet i Vallonien i Belgien ikke havde godkendt aftalen endnu. Han håbede, at det lykkedes at få det ombord, så det ikke blokerede for aftalen som den eneste. Statsministeren havde talt med den østrigske kansler, der kunne fortælle om en folkelig bekymring i Østrig. Hvis man objektivt analyserer landet, der har endnu mere samhandel end Danmark, var det svært at få øje på, men den folkelige bekymring gjorde selvfølgelig indtryk hos de folkevalgte politikere. Han håbede og troede på, at kendelsen fra den tyske forfatningsdomstol om godkendelse af CETA-aftalen, ville rykke tingene i den rigtige retning. Endelig var der forbeholdenhed i Bulgarien og i Rumænien, som han uden at gå i detaljer fornemmede mere handlede om visumregler til Canada og lign. Alt var altså endnu ikke på plads, men det kom forhåbentlig snart.

Til Søren Søndergaard sagde statsministeren, at åbenhed er et sundt princip, men når man er i forhandling, viser man ikke sine kort. Man kan ikke indføre et princip om, at fordi der sker lækage og utilsigtet viderebringelse af informationer, som egentlig er trolige, så skal ingen informationer længere være fortrolige. Det vil være svært at lave politik og at forhandle lande imellem, hvis der som standard skal være fuld og øjeblikkelig åbenhed om alle positioner – også dem, der er midlertidige.

Peter Hummelgaard spurgte, om statsministeren vurderede, at det var muligt at lande en aftale med amerikanerne. Tyskland og Frankrig var særdeles negative, forhandlingerne var gået i stå, og de amerikanske præsidentkandidater var skeptiske.

Søren Søndergaard mente ikke, at der skulle være fuld og øjeblikkelig åbenhed om alt, men han talte om offentliggørelse af forhandlingsgrundlaget. Det ville f.eks. være svært at diskutere regeringens 2025-plan, hvis der ikke var et udkast til den. Det ville klæde Danmark at presse på for mere åbenhed, for det ville nok – i modsætning til den melding, der var kommet fra Kommissionen – være med til at aflive nogle myter og afføde en mere reel diskussion. Men den diskussion kunne han tage med statsministeren på et andet tidspunkt.

Rasmus Nordqvist delte langt hen ad vejen statsministerens mening om, at handel er med til at skabe rigdom og til at udvikle, og at det er vigtigt ikke at sænke standarder. Men når man forhandler med lande som USA og Canada, kan man hele tiden bestemme, om man skal gå efter en styrkelse af standarder eller efter laveste fællesnævner. Det var faren ved aftalerne: hele tiden at gå efter, at man kan blive enige til et vis punkt, men så ikke længere. Man kunne bare lægge minimumstandarder ind, og man kunne styrke aftalerne, ved at man som enkeltland kan sætte endnu højere standarder. Så man på CETA-aftalen, gjaldt den stærkeste jura for investorbeskyttelse. Alt andet var politisk. Man vægtede altså ikke de forskellige ens, og det var interessant, hvordan man havde tænkt sig at gå videre med det – specielt i forhold til TTIP-aftalen, hvor kritikken var endnu mere udtalt, også i

Tyskland og i Frankrig. Man burde lave en frihandelsaftale med amerikanerne, der kan sætte standarder for frihandelsaftaler fremover – frihandelsaftaler for miljøet og for mennesker og ikke kun for investorbeskyttelse.

Jan E. Jørgensen syntes ikke, at statsministeren havde jappet sin forelæggelse igennem. Søren Søndergaard havde i Folketingssalen fået et spørgsmål fra Liberal Alliance om, hvorvidt Enhedslisten nogen sinde havde stemt for en frihandelsaftale. Det kunne Søren Søndergaard ikke huske, men kunne statsministeren – der kom i Folketinget samtidig med Enhedslisten – huske, om Enhedslisten havde talt varmt for en frihandelsaftale, som EU havde indgået med et tredjeland? Der var en bekymring i Danmark og i andre lande for, at frihandelsaftaler kan føre til dårligere miljø og dårligere sundhed, så hvad kunne man gøre for at vinde befolkningernes hjerter for den frihandel, der historisk set havde skabt vækst og fred?

Statsministeren kunne ikke med sikkerhed fastslå, at Enhedslisten aldrig havde stemt for en frihandelsaftale. Han havde i hvert fald ingen personlig erindring om det. Til Jan E. Jørgensen sagde han, at man skulle vinde folk med hud og hår, og at man kunne starte med at se på nogle tal. Der var lavet frihandelsaftale med Sydkorea, som alle mente havde skabt 100.000 europæiske job. Copenhagen Economics havde lavet en analyse, der viste, at dansk eksport til Japan ved en EU-Japan-frihandelsaftale ville blive forøget med 70 pct. svarende til 18 mia. kr., og at der dermed også ville komme flere arbejdspladser.

Det var et faktum, at lande som Danmark var blevet rigere af at handle med andre lande. Handelen skærpede selvfølgelig behovet for at være konkurrencedygtige, og der kunne være øjeblikkelig tilfredsstillelse ved kun at handle med sig selv, hvilket prægede stemningen nogle steder, hvor man ikke har tilstrækkelig konkurrencedygtig industri eller innovativt erhvervsliv, men det ville aldrig blive den danske holdning. At vinde med hjertet handlede om, at hvis man ville noget på menneskehedens vegne, kunne man ikke bare sætte de højeste standarder. Når man taler miljø, redder man ikke verden ved alene at have de højeste standarder for sig selv. Der må ambitionen være at drive dem i vejret i samarbejde med andre. Derfor skal man gå ind i forhandlinger med det højest mulige realistiske ambitionsniveau, for det forholder sig ikke sådan, som Rasmus Nordqvist sagde, at dem med de høje standarder bare hele tiden kan bestemme sig for at gøre dem gældende. Nej, man kan aftale dem med andre, men det var klart, at der ikke var helt ens udgangspunkter.

Statsministeren opfattede Søren Søndergaards indlæg som en kommentar. Han ville gerne tage diskussionen en anden gang. Statsministeren takkede for de pæne ord om fremlæggelsen af 2025-planen. Af det kunne man lære, at alene det, at man lægger et dokument frem, ikke er en garanti for, at man får en drøftelse. Der skal mere til.

Til Peter Hummelgaard sagde statsministeren, at der var stærke ambitioner hos den eksisterende amerikanske administration om at lukke en aftale, men at det ikke kom til at lykkes. Han mente, at det burde være i fælles interesse at drive forhandlingerne længst muligt, så udgangspunktet for en fortsættelse efter et amerikansk valg var så gunstigt som muligt. Han ville ikke analysere den amerikanske valgkamp til bunds, men det var klart, at der var

3. Europaudvalgs møde 14/10-16

nogle besværligheder med at få TPP-aftalen (frihandelsaftalen mellem USA, Canada og række stillehavslande) ratificeret. Det var også en del af grundlaget for debat om yderligere frihandel og en republikansk kandidat, som offensivt talte imod frihandel. Den demokratiske kandidat var påvirket af hele forløbet med TPP og presset fra Bernie Sanders, der var tæt på hende helt frem til hendes nomination, så det var ikke så entydigt, som det havde været. Statsministeren kunne også godt få øje på visse tendenser i Europa. Det fik ham hverken til at miste håbet eller troen, men det stod klart, at en transatlantisk aftale ikke kom i stand af sig selv. Han syntes, at man skulle presse på for en aftale, for det var i dansk interesse generelt. Danmark havde aktuelt succes med stigende markedsandele i USA, og den danske eksport til USA steg.

Rasmus Nordqvist sagde, man også kunne have minimumsaftaler i sådanne aftaler – det var statsministeren sikkert helt klar over. Han påpegede, at der var forskellige holdninger til betydningen af CETA-aftalen. Et amerikansk universitet havde lavet beregninger ud fra FN's global policy-model, og de viste et fald i BNP, lavere lønninger og færre job. Mange beregninger skulle inddrages i en analyse, og man skulle jo så selv vælge at tro på det ene eller det andet udkomme. Diskuterede Det Europæiske Råd, om man skulle have flere bundlinjer? Mange store virksomheder arbejder med en tredobbelt bundlinje og har det gode miljøregnskab og det sociale regnskab med. Man kunne ikke bare sige, at det var fantastisk, at der var kommet 100.000 job ud af sydkorea-aftalen, for hvad havde den betydet for områder som miljø, klima og den sociale bundlinje i EU og i Sydkorea? Man skulle måske begynde at have de tre bundlinjer med, når man taler frihandelsaftaler, netop af den grund, at beregninger fra anerkendte amerikanske universiteter viser noget helt andet end den politiske overbevisning, som en aftale er funderet på.

Statsministeren mente, at det rakte ud over formålet med at møde op til dagens udvalgs-møde. Han abonnerede ikke på det synspunkt, at man kun skal interessere sig for, om folk har et arbejde, selv om det er ret relevant og noget af det, der er mest bestemmende for et menneskes liv og for det menneskes børn. Men at have et arbejde betyder ikke, at man passer på jorden, som man kun har til låns, og ikke udpiner dens ressourcer. Det hele skulle reguleres, og derfor indgik man en stribe forskellige aftaler. Man havde f.eks. indgået Parisaftalen, der ikke gjorde, at man kom helt i mål, men som forpligter landene til en proces, som tager det alvorligt, at man står med et klimaproblem. I den forbindelse skulle man sørge for, at de skridt, man tog, hvad enten det handler om iderigs- eller handelspolitik, også tager effekten på andre målsætninger i betragtning. Den rigtige balance er baseret på en tro på, at markedet sætter nogle rammer for, hvilke målsætninger man skal forfølge, og hvilke tiltag man skal foretage.

Rusland

Statsministeren: Der er lagt op til en strategisk drøftelse af EU's forhold til Rusland. Der er ikke meget optimisme, da vi fortsat oplever et aggressivt Rusland i Østukraine og et utilregneligt Rusland i Syrien. Vi ser et Rusland, der i stigende grad gennem propaganda og cyberangreb blander sig i både amerikansk og europæisk politik i forsøget på at splittet Europa og Vesten. Det er derfor vigtigt at stå sammen i EU og fortsætte med at lægge pres på Rusland, bl.a. gennem de eksisterende sanktioner. De økonomiske sanktioner er forlænget til udgangen af januar 2017, mens dem, der er rettet mod personer, er forlænget til udgangen af marts 2017. Derfor har jeg heller ikke en forventning om, at der vil blive sat spørgsmålstegn ved sanktionerne på mødet. Jeg forventer derimod en drøftelse af, hvordan vi fremover håndterer det komplekse forhold til Rusland, og jeg regner med, at Ruslands rolle i Syrien også vil blive rejst. Ruslands og Assads rolle i den seneste voldsomme eskalering i Syrien er i den grad bekymrende. Der er tale om voldsomme angreb, der også rammer civile. Situationen i Aleppo var alvorlig. En kvart million mennesker er belejret og trænger til akut nødhjælp. Derfor kunne det heller ikke udelukkes, at drøftelserne på det her punkt vil føre til en kort konklusionstekst.

Carsten Kudsk spurgte, om statsministeren stadig mente, at der var et fantastisk EU-sammenhold over for Rusland, eller var det lykkes Rusland at så en splid?

Statsministeren tvivlede ikke på, at den russiske ageren i Syrien befordrede et stærkere sammenhold – også i en europæisk kontekst. Alle, der fulgte den åbne debat, kunne se, at situationen betones forskelligt af forskellige politiske strømninger i landene, men med den russiske adfærd, man havde set på det seneste, forestillede han sig ikke, at nogle lande på mødet ville betvivle den linje, der var lagt over for Rusland. Nogle mener – og ikke uberegtiget – at man bør udvide kredsen af mennesker, der optræder på sanktionslister på grund af deres involvering i Syrien, men der var ikke lagt op til, at der på mødet skulle træffes nogen nye beslutninger, så det handlede om at bekræfte linjen.

Søren Søndergaard var enig med statsministeren i, at den russiske ageren var uacceptabel, men det undrede ham, at den nyeste udvikling, nemlig alliancen med Erdogan, ikke var med. Han ville gerne have statsministerens kommentar til denne russisk-tyrkiske herskeralliance. Hvordan ville han adressere den på mødet?

Statsministeren sagde, at det selvfølgelig var noget, der skulle holdes under observation, ligesom det var tilfældet med den måde, som Rusland forsøger at udvide sin interesse-sfære på ved at lave propaganda, hacking etc. Det var en bred bekymring over Rusland og behov for at give et samlet og stærkt gensvar.

Søren Søndergaard var enig i, at forholdet til Rusland var meget problematisk, men det særligt problematiske i forhold til Tyrkiet var, at det er et NATO-land og dermed en EU-allieret. Man har f.eks. en flygtningeaftale med Tyrkiet, som betyder, at folk bliver holdt inde i de områder, der bliver bombet af russerne.

Diverse emner

Statsministeren: Jeg forventer også, at vi på Det Europæiske Råd vil vedtage konklusioner om en række økonomiske spørgsmål – herunder ikke mindst videreudvikling af det indre marked, hvor fokus vil være på processen for det videre arbejde. Der sker også for at sikre, at de målsætninger, som de 27 lande blev enige om i Bratislava, bekræftes af alle 28 lande, idet jeg minder om, at Storbritannien fortsat er medlem af EU. Det får mig afslutningsvis til at sige, at jeg også har en forventning om, at den britiske premierminister vil orientere om status over Storbritanniens overvejelser om udtræden af EU. Jeg forventer mig ikke noget nyt i den henseende, og jeg tror heller ikke, at der vil komme en drøftelse af det. Positionen er den, at man afventer, at Storbritannien aktiverer artikel 50, og at man som afsæt for forhandlinger i øvrigt klargør, hvad det er for en relation, man ønsker fremover.

Jeg forventer også, at den hollandske premierminister, Mark Rutte, kort vil orientere om status over den hollandske ratifikation af associeringsaftalen med Ukraine.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 3491 (miljø) den 17. oktober 2016

Punkterne 1 og 2 blev forelagt af miljø- og fødevareministeren (herefter miljøministeren) og punkterne 3-5 af energi-, forsynings- og klimaministeren (herefter klimaministeren).

Miljø- og fødevareministeren sagde, at han i forbindelse med miljørådsmødet havde to punkter til orientering.

Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyste, at der var to klimasager til orientering i forbindelse med miljørådsmødet og sagde, at han ville forelægge sagen om revision af kvotehandelsdirektivet til tidligt forhandlingsoplæg.

1. Biodiversitetskonventionens 13. partskonference (COP13), Cartagena-protokollens 8. partsmøde (COPMOP8) og Nagoyaprotokollens 2. partsmøde (COPMOP2)

– *Vedtagelse af rådskonklusioner*

Rådsmøde 3491 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (16) – bilag 21 (internt) (kommenteret dagsorden til

Europaudvalgets møde 14/10-16)

Miljøministeren: Det første punkt vedrører det kommende partsmøde under Biodiversitetskonventionen – COP13 – der finder sted til december i Cancun. På rådsmødet skal vi vedtage rådskonklusioner med EU's overordnede forhandlingslinje til COP'en. Der er ikke nogen afgørende beslutninger om mål og midler, der skal træffes på COP13, men der er alligevel nogle vigtige politiske emner på bordet.

Et af de centrale punkter bliver en evaluering af den strategiske plan med de globale mål for biodiversiteten frem til 2020. Evalueringen viser, at parterne generelt er langt fra at nå målet om at standse tabet af biodiversitet i 2020.

Et andet væsentligt tema er sektorintegration, det vil sige integration af biodiversitet i og på tværs af andre sektorer som f.eks. landbrug, skovbrug, fiskeri og turisme.

Regeringen støtter rådskonklusionerne. Regeringen arbejder for, at man på COP13 styrker ambitionsniveauet for parternes indsatser for at nå 2020-målet. Et af midlerne hertil er øget sektorintegration, og regeringen arbejder derfor også for, at den private sektor opfordres til at integrere hensynet til biodiversitet i forretningsplaner og værdikæder. Det er desuden vigtigt for regeringen, at finansieringen af biodiversitetsarbejdet kommer fra alle kilder – også privatsektoren.

Jeg agter selv at deltage under højniveaudelen på COP'en, hvor det mexicanske formandskab netop har lagt op til en drøftelse af sektorintegration, og hvor jeg formentlig også får taletid.

Christian Poll fremhævede, at flere organisationer havde givet udtryk for, at der var behov for mere bindende karakter og bedre implementering af tiltag. Det var godt, at ministeren også havde den opfattelse. Det undrede ham, at der i den kommenterede dagsorden først stod, at regeringen støtter, at der er behov for at styrke ambitionsniveauet for indsatsen. Læste man videre i teksten, stod der, at biodiversitet på passende vis skulle integreres. Der burde man også have brugt ordet ambitiøs og ikke bare passende. Man er langt fra at nå målet om at stoppe tilbagegangen i biodiversitet. Forskere fremhæver, at Danmark har en fragmenteret natur med små naturområder, og det, der ville batte noget, var at skabe større sammenhængende naturområder – især skov – der er fritaget for skovdrift. Derfor var det også ærgerligt, at regeringen i sin holdning kun nævnte landbrugssektoren. Hvis man kunne nedsætte forbruget af pesticider i landbruget, vil det betyde meget for insekter og dermed også for fuglebestanden, men hvad med skovene?

Under regeringens holdning stod der også, at parterne skulle rapportere om deres indsats? Havde man krav på den afrapportering, og skulle den foretages systematisk? Og hvilke parter var der tale om? Det kunne være interessant at få data om, hvordan biodiversiteten udvikler sig ikke bare i private skove, men også i statens skove.

Miljøministeren fremhævede, at regeringen mener, at man skal gøre mere via sektorintegration. Derfor var teksten formuleret, som den var. Regeringen var i gang med at udrulle forskellige planer med naturpakken som udgangspunkt. Den ville komme til at indgå som en del af regeringens biodiversitetsstrategi. Her skaber man mere urørt og sammenhængende skov og biodiversitetsskov. Det glæder ham, at der var foretaget den største investering i dansk nutid i nyere tid qua naturpakken, der var blevet lanceret af regeringen lige før sommerferien. Det kunne skubbe til en udvikling. De åbne arealer er også et omdrejningspunkt i naturpakken, og den handlede også om at gøre landmanden til en dygtigere naturforvalter, der er god til at skabe biotoper. Ministeren sagde, at der var krav om afrapportering, som Danmark levede op til, og som man pressede på for at få andre lande til også at gøre.

Christian Poll gik ud fra, at ministeren mente Kongernes Nordsjælland, når han talte om Naturparken.

Miljøministeren sagde, at der ikke var tale om en naturpark, men om en naturpakke. Det var en aftale om naturen, regeringen indgik med de borgerlige partier før sommerferien. Kongernes Nordsjælland kaldte man Nationalparken.

Christian Poll beklagede, at han havde hørt ordet pakke som park. Naturpakken indeholdt, som han forstod det, meget lidt ekstra sammenhængende skov. Hvordan udvalgte man de urørte skovområder? For forskere sagde jo netop, at det var meget følsomt, om man deler områderne op i nogle små steder, hvor det er praktisk i forhold til skovdrift, eller om man udpeger store i forvejen værdifulde områder til at hænge bedre sammen og være fuldstændigt uden skovdrift.

Miljøministeren tilbød Christian Poll en gennemgang af naturpakken ved en embedsmand i ministeriet. Med den skaber man 25.000 hektarer ny biodiversitetsskov. Der var tilmed en enorm skovrejsning i Danmark. Noget skete ved nyrejsning, og andet blev udviklet af eksisterende skov. Forud for lanceringen af regeringens udspil havde ministeren nedsat et forskerpanel, der kunne komme med frie anbefalinger til, hvordan man får mest muligt ud af sin natur biodiversitetsmæssigt ved skovrejsning og lign. Der var også en forskergruppe, der kørte parallelt med implementering, så man fik den bedst tænkelige rådgivning. Det var rigtigt, at des mere sammenhængende skovrejsning, jo bedre. Samlet set skabte man de 25.000 hektarer skov til biodiversitetsformål, og det var godt.

2. Bæredygtig vandforvaltning

– Vedtagelse af rådskonklusioner

Rådsmøde 3491 – bilag 1 (samlenotat side 9)

EUU alm. del (16) – bilag 21 (internt) (kommenteret dagsorden til

Europaudvalgets møde 14/10-16)

Miljøministeren: Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i, at EU's vandressourcer generelt er under pres, og de fokuserer særlig på temaer som vandknaphed, tørke og genbrug af vand. Konklusionerne understreger således behovet for, at vi i EU samarbejder om at mindske vandspild, nedbringe vandforbruget og genbruge vand.

I Danmark er vi langt fremme med udvikling af vandteknologi, og med disse rådskonklusioner understøttes ligeledes europæisk eksport.

Regeringen støtter konklusionerne. Vi har bl.a. arbejdet for, at rådskonklusionerne udtrykker behovet for fleksibilitet i de nationale implementeringsstrategier og for et bedre samspil mellem de relevante vanddirektiver. Vi har lagt vægt på, at der kommer en juridisk afklaring på, hvad der skal ske efter udløbet af vandrammedirektivets tredje planperiode, dvs. efter 2027.

Christian Poll var enig i de emner, som regeringen havde fremlagt, men manglede det, man kunne kalde beskyttelse af ressourcen. Det handler om at undgå spild og om at genbruge vand og nedbringe energiforbruget, og man kommer langt med at passe bedre på ressourcen – grundvandet. Det bruger man stort set ubehandlet som drikkevand i Danmark. Det kunne lade sig gøre, så længe der ikke var giftstoffer i vandet, men man måtte se på indsatsen i forhold til forurenede grunde og til landbrugets risikopåvirkning af grundvandet. Det var især brugen af sprøjtegifte, han tænkte på.

Miljøministeren mente, at det ville glæde Christian Poll, at han før sommerferien havde udsendt vandområdeplanerne, som er det danske svar på forpligtelserne i bl.a. vandrammedirektivet. Der var lavet en fuldstændig plan for, hvordan man skulle gøre i forhold til beskyttelsesområder. Landbrugets pesticidforbrug ville blive et centralt emne i pesticidhandlingsplanen, der skulle forhandles hen over de kommende måneder. Den skulle træde i kraft fra 2017 og løbe i 3 år.

Christian Poll spurgte, om ministeren på internationalt niveau ville arbejde for, at man beskæftigede sig mere med beskyttelse af ressourcen. Han undrede sig over, at det ikke stod som et fokusområde i holdningen fra regeringen.

Miljøministeren svarede, at der var et internationalt spor for beskyttelse af ressourcer i FN's bæredygtighedsmål.

3. Forslag om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissionerne fra medlemsstaterne fra 2021 til 2030 (byrdefordelingsforslaget)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2016) 0482

Rådsmøde 3491 – bilag 2 (samlenotat side 2)

KOM (2016) 0482 – bilag 3 (kopi af EFK alm. del - bilag 380: Henvendelse af 23/8-2016 fra Dansk Energi om opfordring til at styrke EU's kvotesystem)

KOM (2016) 0482 – bilag 2 (kopi af EFK alm. del - svar på spm. 277, 278, 279 og 280 om Kommissionens forslag til forordning om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissionerne fra medlemsstaterne fra 2021 til 2030, fra energi-, forsynings- og klimaministeren)

EUU alm. del (16) – bilag 21 (internt) (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 14/10-16)

Punkt 3 og punkt 4 blev behandlet under et. Se derfor punkt 4.

4. Forslag om medtagelse af drivhusgasemissioner og optag fra arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug i klima- og energirammen for 2030 (LULUCF)

– Politisk drøftelse

KOM (2016) 0479

Rådsmøde 3491 – bilag 2 (sammenotat side 14)

EU-note (15) – E 56 (EU-note af 12/8-16 om klima- og energimålsætninger i de ikke-kvotebelagte sektorer)

EUU alm. del (16) – bilag 21 (internt) (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 14/10-16)

Klimaministeren: Forslagene vil blive behandlet samlet på rådsmødet, og der vil på rådsmødet være en første politisk drøftelse af de to sager.

Kommissionen fremsatte i juli sine forslag til, hvor meget hver medlemsstat skal reducere sine CO₂-udledninger med i de ikkekvotebelagte sektorer, og til, hvordan udledninger og optag fra jorde og skove skal integreres i EU's klimaregulering. Forslagene er startskuddet til, hvad må forventes at blive vanskelige forhandlinger i EU.

Danmark står ifølge Kommissionens forslag til at få et højt reduktionsmål på 39 pct. Det er der ikke noget overraskende i, da vi er et af de rigeste lande i EU. De bredeste skuldre må bære de tungeste læs. Når det er sagt, så regeringen gerne en mere omkostningsbevidst tilgang, hvor man i højere grad målretter EU's klimaindsats mod de lande og sektorer, hvor potentialet for billige reduktioner rent faktisk er størst.

Regeringen har dog også hæftet sig ved, at Kommissionens forslag indeholder positive takter, der giver større fleksibilitet til at gennemføre målet på en mere effektiv måde. Det kan vise sig at gøre Danmarks udfordring mere overkommelig.

Det er vigtigt, ikke mindst for landbruget, hvor vi i Danmark har en særlig udfordring. Det har Kommissionen anerkendt, og derfor lægger de også op til, at vi får en ganske betydelig adgang til en særlig landbrugsfleksibilitet – den såkaldte LULUCF-fleksibilitet.

Vi har samtidig fået muligheden for, at vi kan bruge kvoter fra EU's kvotehandelsystem til at indfri en del af vores mål. Denne fleksibilitetsmulighed er i høj grad blevet til på baggrund af et dansk initiativ.

Det handler dog ikke kun om Danmark. Det er vigtigt, at alle EU's medlemsstater bidrager til klimaindsatsen. Hvis vi i EU skal gøre vores til at indfri Parisaftalens langsigtede ambitioner, kræver det en langsigtet grøn omstilling i alle medlemsstater. Derfor er det godt, at Kommissionen i den nye periode fra 2021 og frem vil fastsætte medlemsstaternes udledningsret til, hvor meget de rent faktisk udleder, frem for deres nuværende 2020-reduktionsmål. Disse mål har for en række lande vist sig at være alt for generøse.

3. Europaudvalgsmøde 14/10-16

Vi går nu i gang med de indledende drøftelser. Regeringen vil her forholde sig kritisk over for, at Kommissionen ikke har taget tilstrækkeligt hensyn til Danmarks begrænsede omkostningseffektive reduktionspotentialer og tidlige indsats gennem en større nedjustering af det danske drivhusgasreduktionsmål.

Regeringen finder det dog positivt, at forslaget indeholder forbedrede fleksibilitetsmuligheder, der kan bidrage til en mere omkostningseffektiv indfrielse af reduktionsforpligtelsen. Regeringen finder det ligeledes positivt, at startpunktet for udledningsretten i 2021 tager udgangspunkt i medlemsstaternes udledning i 2016-2018. Det kan være med til at sikre, at alle medlemsstater leverer en reel indsats.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at Kommissionen har fremlagt nogle store og komplicerede forslag. Regeringen er derfor i gang med at analysere forslagene grundigt med henblik på at få uddybet, hvordan de forskellige elementer spiller sammen, og hvad det betyder for Danmark.

Jeg ved, at der er stor interesse for, hvordan regeringen har tænkt sig at indfri Danmarks forpligtelse. Her vil jeg gerne understrege, at det er alt for tidligt at spekulere i, hvordan målet konkret skal opfyldes. Dels skal vi noget længere ind i forhandlingerne, inden vi har nogenlunde klarhed over, hvilke rammer Danmark vil blive underlagt, dels skal mulighederne for at opfylde målet analyseres nøje.

Lige nu handler det først og fremmest om at få forhandlet de bedst mulige rammer for Danmark på plads i EU.

Jens Joel sagde, at man nok ville få lejlighed til at diskutere sagerne under punkt 3 og 4 mere indgående over de kommende måneder og år. Han tilføjede, at ministeren var velkommen til også at deltage i interne debatter i Socialdemokratiet.

Carsten Kudsk sagde, at reduktionsmålet på 39 pct., som der var lagt op til for Danmark, var højt. I Bulgarien var det på nul. Det lød, som om man ikke har taget højde for reduktionspotentialet, men havde set på den økonomiske formåen. Ville ministeren stemme imod de 39 pct. eller forhandle, så Danmark kom under de 39 pct.?

Miljøministeren svarede Carsten Kudsk, at det ikke var byrdefordelingen på det ikkekvotebelagte område, som der skulle gives mandat til. Spørgsmålet om, hvordan Danmark stiller sig til det, ville man få lejlighed til at drøfte mange gange igennem et par år. Ministeren tilføjede, at Danmark havde markeret over for Kommissionen, at reduktionsmålet på 39 pct. var i den høje ende. Omvendt var man glad for at have fået mulighed for fleksibilitet i forhold til at kunne medregne både optag i jord og skove – om end i begrænset omfang – idet der var taget særlige hensyn til den store danske landbrugsproduktion. Det var et problem, at landbruget fylder ret meget på det ikkekvotebelagte område, men det ville man forholde sig til senere i forløbet og diskutere i udvalget og i energiforligskredse.

Christian Poll havde hørt nogle sige, at et reduktionsniveau på 39 pct. var rimeligt, mens flere miljø- og klimaorganisationer fandt det for uambitiøst. Det generelle billede var dog, at flere og flere mener, OECD-landene bør lægge sig på langt mere ambitiøse mål. 92-gruppen, som er sammenslutningen af danske miljøorganisationer og sociale organisationer, foreslog en stigning fra 30 til 40 pct. i 2030. Det skyldtes, at man havde skrevet under på Parisaftalen, ifølge hvilken man inden 2050 skal nå ned under en 2 graders temperaturstigning, helst kun 1,5 grader. For at nå dertil måtte man være ambitiøs. Ville regeringen tage det med i de forhandlinger, der skulle være over de næste par år? Var kravene strikse nok for at skabe de nødvendige forandringer? Dansk Byggeri sagde, at 39 pct. var et vigtigt skridt på vejen mod uafhængighed af fossile brændsler og så store potentialer i varmebesparelse og ved energirenovering. Branchen syntes altså, at det var godt at komme i gang med at opfylde nogle mål. Dansk Energi sagde, at det kunne være fornuftigt at bruge LULUCF-kreditter i et begrænset omfang, men at de mekanismer blot ville udskyde investeringerne i det, der skaber den egentlige forandring. I hvor høj grad mente ministeren at man skulle bruge fleksibilitetsmekanismerne? Eller skulle man bare se at komme i gang med de tre sektorer, som ligger inden for den ikkekvotebelagte ramme?

Miljøministeren svarede, at regeringen satsede på en lavere forpligtelse end de 39 pct. Det ikkekvoteomfattede område inkluderer transport, boliger, landbrug osv., så det var en meget stor opgave. Danmark er et stort landbrugsland, og det havde derfor været vigtigt at få fleksibilitetsmekanismer, inklusive optag i jord og skove. Sidstnævnte var dog ret begrænset, idet det lå på 4 pct. ud af de 39 pct. og 2 pct. for ETS. Det lå ikke fast, og han bad ikke om mandat på sagen, men det var klart, at det ville blive en udfordring – også økonomisk – at nå målene. Ministeren havde i øvrigt i EU-sammenhæng tidligere haft fornøjelsen af at mødes med sin irske kollega. Irland stod med det samme problem med en stor fødevarer- og landbrugsproduktion, og dermed var det også en stor opgave for dem på det ikke kvoteomfattede område.

FO 5. Forslag til ændring af direktiv om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner (kvotehandelsdirektivet)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2015) 0337

Rådsmøde 3491 – bilag 2 (sammenfatning side 23)

KOM (2015) 0337 - svar på spm. 1 om udviklingen i CO₂-

kvoteprisen i perioden 2005-2015, fra energi-, forsynings- og

klimaministeren

EUU alm. del (16) – bilag 21 (internt) (kommenteret dagsorden til

Europaudvalgets møde 14/10-16)

Klimaministeren: Sagen forelægges til forhandlingsoplæg. Siden jeg sidst orienterede udvalget om sagen, har det slovakiske formandskab øget tempoet i forhandlingerne. Forventningen er, at formandskabet vil forsøge at opnå en generel indstilling i Rådet på det kommende miljørådsmøde i december.

Revisionsforslaget er en del af udmøntningen af Det Europæiske Råds aftale fra oktober 2014 om rammen for EU's klima- og energipolitik frem mod 2030. Et af de centrale elementer heri er det bindende mål om, at EU's interne drivhusgasudledninger skal reduceres med mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990.

Revisionsforslaget har til hensigt at implementere den del af reduktionsmålet, der angår de kvotebelagte sektorer, og de principper for reduktionsindsatsen, som Det Europæiske Råd vedtog.

Kommissionens forslag til revision af kvotehandelssystemet vurderes i vidt omfang at afspejle danske prioriteter. Der er særlig tre pejlemærker, som er vigtige at holde sig for øje.

For det første er kvotehandelssystemet med til at sikre, at drivhusgasudledningerne i EU reduceres, så EU og Danmark kan nå sine reduktionsmål i 2030, og at reduktionen foretages der, hvor det bedst kan betale sig.

For det andet forringes konkurrenceevnen ikke for de europæiske virksomheder – og dermed også danske virksomheder – i forhold til virksomhederne i tredjelande. Vi skal derfor sikre den rette balance, og det gøres bedst, ved at tildelingen af gratiskvoter sker i overensstemmelse med de rammer, som Det Europæiske Råd udstak.

For det tredje arbejdes der parallelt og på længere sigt for en strukturel reform af kvotehandelssystemet. Systemet er i dag udfordret af et overskud på ca. 2,9 milliarder kvoter, og det virker ikke på nuværende tidspunkt efter hensigten.

FO Regeringen vil derfor overordnet arbejde for at fastholde og forbedre kvotehandelssystemet som det centrale instrument til at drive en markedsbaseret, omkostningseffektiv og teknologineutral drivhusgasreduktion i EU.

3. Europaudvalgsmøde 14/10-16

Regeringen er positiv over for den overordnede balance i Kommissionens forslag, der vurderes at være i overensstemmelse med Det Europæiske Råds aftale fra 2014.

Regeringen arbejder i den forbindelse bl.a. for, at kvotehandelssystemet fortsat giver incitament til anvendelsen af energieffektiv teknologi og sikrer ligebehandling på tværs af EU samt tilstrækkelig beskyttelse af virksomheder, der er i risiko for CO₂-lækage.

Regeringen arbejder desuden for at sikre integriteten af den i EU vedtagne markedsstabiliserende kvoterreserve, som fra 2019 vil opsuge et stort antal kvoter.

På trods af vedtagelsen af reserven er kvotehandelssystemet fortsat udfordret af, at der siden 2008 er akkumuleret et meget stort overskud af kvoter, som har resulteret i en meget lav kvotepris – p.t. på ca. 35 kr. Regeringen arbejder derfor parallelt for, at der sker yderligere strukturelle reformer af EU's kvotehandelssystem, der kan indskrænke overudbuddet af kvoter. Det kan for eksempel ske gennem annullering af kvoter eller forøgelse af den årlige aftrapningstakt af kvotemængden fra 2021. Det er dog ønsket, som kun få lande bakker op om for øjeblikket.

Forslaget lægger endvidere op til en betydelig reduktion af gratiskvotetildelingen i forhold til CO₂-lækageudsatte virksomheder. Industrien gives hermed et incitament til at reducere CO₂-udledningen. En række medlemsstater har foreslået, at man i modsætning til Kommissionens foreslåede fordeling af gratiskvoter skal overgå til en mere differentieret tildelingsmodel. En sådan model vurderes imidlertid at være til væsentlig ugunst for danske virksomheder, og regeringen foretrækker derfor Kommissionens fordelingsmodel.

Regeringen vil desuden arbejde for, at sektorer og undersektorer i potentiel risiko for CO₂-lækage ikke undtages fra reglerne herom på grund af manglende statistiske data, eller fordi de er kategoriseret sammen med andre ikkelækageudsatte sektorer. Det kan eksempelvis ske, ved at disse sektorer får lov til at fremlægge dokumentation for, at de er i risiko for CO₂-lækage.

Regeringen arbejder tillige for, at der ved fastlæggelsen af produktionsbenchmarking og ved øvrige regler for ændring af gratiskvotetildelingen tages hensyn til behovet for en retvisende kvotetildeling. Dog er det vigtigt, at ændringerne står mål med de administrative byrder, som de skaber, samtidig med at der sikres en vis forudsigelighed omkring gratiskvotetildelingen. Regeringen finder, at Kommissionens forslag om at aftrappe eksisterende benchmarking repræsenterer en god balance.

Regeringen arbejder desuden for, at de foreslåede finansieringsmekanismer til modernisering og innovation bidrager til opfyldelsen af EU's klimamålsætninger, og at der sikres tilstrækkelig transparens i deres udmøntning. Det samme gælder for den midlertidige gratiskvotetildeling til modernisering af elsektoren.

Samlet set vurderes Kommissionens forslag at være udtryk for en balance, der er gunstig for Danmark. Regeringen prioriterer derfor at bidrage til at bringe forhandlingerne videre.

Jens Joel var enig med ministeren i, at det måtte være en prioritet at få kvotehandelssystemet til at fungere – også for det danske erhvervsliv. Det danske erhvervsliv havde indstillet sig på skrappe krav, og derfor var det også en fordel med skrappe EU-krav. Ministeren havde nævnt, at der var et overskud på 2,9 milliarder kvoter, og at man måske kunne have en stærkere reduktionstakst. På rådsmødet i juni 2016 havde bl.a. Frankrig argumenteret for at skrue op for reduktionstaksten. Var det en død sild? Var ministeren enig med Frankrig, og stod Frankrig stadig ved sit synspunkt? Ville ministeren på mødet foreslå offensive tiltag? Eller ville han bare vente, indtil at de andre kom med forslag og så sige o.k. til kompromiser?

Christian Poll var bekymret over, at regeringen kaldte ETS-kvotestystemet for det centrale instrument, for systemet havde jo ikke virket, og kvoteprisen var nu nede på 35 kr. Forskere og klimaorganisationer pegede på, at den burde være på ca. 30 euro for at virke. Var der et forhandlingsmiljø, der tegnede i retning af, at man over tid kan komme fra de 35 kr., der ingen effekt har, til de 30 euro, hvor man vil kunne se en effekt? Organisationer pegede på, at man skal gå efter en reduktion af overskydende kvoter på 5 pct. om året i stedet for at løfte den fra 1,74 pct. til 2,2 pct. – det var for lille en justering i forhold til et kæmpe overskud af kvoter.

Miljøministeren svarede Jens Joel, at Danmark lå på en meget progressiv linje i EU. Man ønsker en destruktion af kvoter, så der tages kvoter ud af markedet for at påvirke markedet til højere priser. Det var rigtigt, at et andet land havde påpeget, at man kunne tage andre metoder i anvendelse, men det stod landet dog relativt alene med. Forud for mødet skulle man mødes i kredsen af Green Growth Group-lande, som er en række medlemsstater, der arbejder for en ambitiøs klimapolitik. Både den eksisterende og den tidligere regering havde været involveret i gruppen, og inden for denne ramme ville man forsøge at få opbakning til destruktion af kvoter. Det var den rigtige måde at håndtere problemet på. Det handlede om at finde allierede, men så man på landepositionerne forud for mødet, måtte man konstatere, at der ikke var stor opbakning i EU til for alvor at gå i gang med at reducere antallet af kvoter. Det betød ikke, at Danmark ikke skulle presse på, men ministeren mente, at man skulle have et lavt ambitionsniveau for, hvor langt man ville nå. Han kunne dog garantere Jens Joel og Christian Poll, at Danmark ville forholde sig progressivt og presse på. Forudsætningen for at nå 2030-målene er, at man når dem på en så omkostningseffektiv måde som muligt. En kombination af mål inden for det de kvotebelagte og ikkekvotebelagte områder skulle sikre, at man samlet set nåede de mål, som EU's havde forpligtet sig til, og som EU's klimaministre i uge inden havde bakket op om. Han kunne ikke garantere en bestemt kvotepris. Priserne gik op og ned på markedet, men regeringen havde en klar forventning om, at kvoteprisen ville stige. På det kvotebelagte område ville det, som Jens Joel også havde påpeget, give en fordel for virksomheder i Danmark, idet de er langt mere energieffektive end tilsvarende konkurrenter i andre lande. Det ville være en konkurrencemæssig fordel i et konkurrenceudsat erhverv med et stort energiforbrug. En reduktion af CO₂-kvoter ville også være den rigtige vej at gå for at opfylde kvoterne.

Christian Poll var glad for ministerens bekræftelse af, at Danmark presser på. Det var rigtigt, at det var en markedsmechanisme, men en manipuleret en, og man kunne diskutere, hvornår og hvor kraftigt man skulle justere på markedet.

Jens Joel mente ikke at have røbet noget om Frankrigs position, for den var fremsat på miljørådsmødets åbne session. Det var rigtigt, at der var en anden måde at reducere antallet af kvoter på ud over det procentvise i fald hvert år, nemlig at destruere nogle kvoter. Socialdemokratiet støttede op om regeringens indsats, og han var klar over, at man ikke kunne sige, hvor sagen ville lande. Han havde ikke ministeren mistænkt for ikke at hejse flaget i forhandlingerne, men opfordrede ham til at presse stærkt på for, at Danmark får så meget som muligt. Det var ikke en nem opgave, og det var ret afgørende at få skruet op for ambitionerne på området, hvis man skulle sikre arbejdspladser i Danmark.

Christiana Egelund sagde, at Liberal Alliance støttede forhandlingsoplægget. Det særligt vigtige var, at man lægger op til strukturelle reformer og forenkling af kvotesystemet, så det bliver mere markedsdrevet og mindre planøkonomisk – og at man i forhandlingerne også tog højde for de europæiske virksomheder i den globale konkurrence. Hvis konsekvensen af EU's klimapolitik var så høje energipriser, at man fortsatte med at skubbe virksomheder ud af kontinentet, var den samlede klimaregning jo langt værre end det, man kunne frygte. Man måtte arbejde for et mere reelt markedsdrevet system end det eksisterende.

Miljøministeren delte Christiana Egelunds overvejelser om forenkling og reformer. Det havde han også selv gjort opmærksom på, men for at have et mere reelt marked, krævede det, at prisen ikke var så lav, og at der ikke blev foretaget reduktioner de steder, hvor det ville være fornuftigt at gennemføre dem – der, hvor CO₂-udledningerne var størst. Det var klart, at man skulle forholde sig til den globale konkurrence og de store virksomheder – dem, hvor man går ind og konkurrenceudsætter. Der er CO₂-lækage, hvor de virksomheder, der er i reel konkurrence med fare for udflytning til tredjelande, får tildelt gratis kvoter. Det var der gennemført et system for, som Danmark bakkede op om.

Ministeren sagde til Jens Joel, at det var hans indtryk, at der var bred enighed i Folke-tinget om at annullere kvoter, og det pressede han på for. Man skulle bare ikke have for store forventninger til mødet, for der var relativ lang vej til at sikre et flertal i EU.

Formanden gjorde opmærksom på, at hvis man som parti ikke udtaler sig om et forhandlingsoplæg, betyder det opbakning til mandatet.

Søren Søndergaard sagde, at Enhedslisten ikke kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod ministerens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde talt imod det.

3. Europaudvalgsmøde 14/10-16

6. Eventuelt

Miljøministeren sagde, at Danmark, Sverige og Holland havde fremsat et eventuelpunkt på rådsmødet for at presse Kommissionen i forhold til det for svage forslag til kriterier for hormonforstyrrende stoffer.

7. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 12.55